

Komentarz

Korekta nie dziwi, ale jej siła już tak

Początkowe dni grudnia przyniosły wyraźne spadki cen akcji na warszawskiej giełdzie. Samo wystąpienie korekty nie jest zaskakujące, ziścił się bowiem scenariusz, o którym wspominaliśmy w poprzednim podsumowaniu miesiąca. Zaskakująca jednak jest skala przeceny – grudzień kojarzony jest bowiem raczej z często występującymi wzrostami, tradycyjnie zwanymi „rajdem św. Mikołaja” oraz dobrym zachowaniem cen akcji w ostatnich dniach roku, kiedy o wyniki portfeli szczególnie przykładnie dbają instytucje finansowe. Silne spadki cen akcji w tym okresie mogą zatem zastanawiać, nawet w kontekście wcześniejszej euforii, która wyprowadziła stopy zwrotu funduszy małych i średnich spółek na poziomy sięgające 50% w skali roku. Skala przeceny jest tym bardziej niespodziewana, że sygnałów do tak mocnego rozchwiania naszego rynku płynących z zagranicy w zasadzie nie było. Co prawda początek grudnia generalnie okazał się słaby dla rynków akcji, ale to na GPW spadki okazały się szczególnie dotkliwe.

Sytuację części akcyjnej portfela powinna w pewnym stopniu poprawiać zalecana przez nas dywersyfikacja regionalna, w szczególności zakładająca ekspozycję na rynek akcji w USA, który po długiej serii wzrostów wciąż pozostaje silny. Jednak i ta siła może powoli przygasać, zwłaszcza, że wspieranie rynku kapitałowego dodrukiem pieniądza kiedyś się skończy, a dalsza poprawa koniunktury w gospodarce USA decyzję o wygaszaniu wsparcia paradoksalnie może tylko przyspieszyć.

Wyraźna przecena polskiego rynku akcji w naszej ocenie wciąż nie powoduje, iż lokalna hossa odeszła w zapomnienie. Powrót na ścieżkę wzrostów może być jednak wyboisty, w dużej mierze za sprawą problemów specyficznych dla polskiego rynku kapitałowego. Po pierwsze, wygasa stabilizująca oraz pro wzrostowa siła zakupowa OFE. O ile większość funduszy ma w przybliżeniu zbilansowane portfele w świetle nowych regulacji wprowadzonych reformą systemu emerytalnego, to ich potencjał zakupowy w zasadzie wygasa. Ponadto, dość duży ruch zrobił się na rynku ofert pierwotnych, odsysających pieniądź z obrotu akcjami już notowanymi. Po bardzo słabym dla IPO pierwszym półroczu, w ostatnim czasie nastąpiło wyraźne pobudzenie oferujących nowe akcje, w tym spółek Skarbu Państwa, kończących okres wielkich prywatyzacji. Ostatni debiut – Energi, który wypadł błędnie, może na pewien czas działać rozczarowująco na rzesze drobnych inwestorów. To kolejna grupa obok OFE, której działalność zakupowa na lokalnym rynku akcji może na pewien czas przygasać. Do tego dochodzą fundusze akcji, które do niedawna były napędzane m.in. rzeką pieniędzy wylewającą się z niskoprocentowanych lokat bankowych, a które mogą mieć „krótką przerwę w zasilaniu” – gdy część potencjalnych nowych klientów funduszy, obserwująca skutki ostatniej korekty uświadomi sobie, że fundusz akcyjny to jednak nie to samo, co lokata w banku.

Czy warto nadal utrzymywać portfel wypełniony produktami związanymi z rynkiem akcji? Naszym zdaniem tak, choć tak jak na to zwracaliśmy uwagę przed miesiącem – z uwzględnieniem rozproszenia geograficznego (neutralizującego skutki ewentualnego odpływu pieniądza z rynków rozwijających się do USA) oraz ze zwiększoną ostrożnością w przypadku inwestycji w fundusze, które mogą napotykać na bariery płynności w przypadku kontynuacji korekty (np. produkty małych i średnich spółek).

Na początku 2014 roku oferta Skandii zostanie poszerzona o szereg interesujących rozwiązań, które zainteresują klientów aktywnie konstruujących swoje portfele, ale także osoby preferujące stabilność oszczędzania w ramach uprzednio wybranych produktów. O szczegółach zmian poinformujemy już wkrótce bezpośrednio każdego Klienta.

Z wyrazami szacunku,
Michał Janik
Doradca Inwestycyjny Skandia Życie TU S.A.

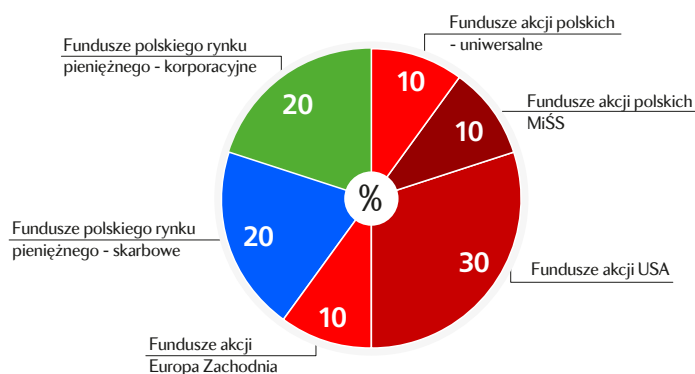
Barometr rynku

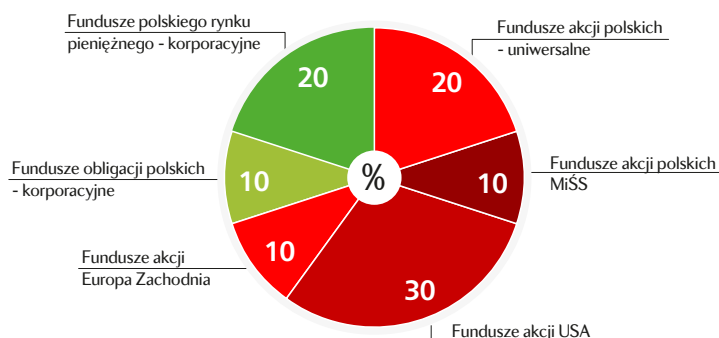
Przykładowe portfele

Poniższe zestawienia obrazują przykładowy skład portfeli, stworzonych z uwzględnieniem różnego profilu ryzyka inwestora:

Inwestor o niższej skłonności do ryzyka:

Inwestor o wyższej skłonności do ryzyka:

Wyniki funduszy

Fundusze dostępne w aktualnej ofercie Skandii w grudniu*

Kod	Waluta	Stopy zwrotu		
		w walucie wewn.	3 m w PLN	12 m w PLN
Ubezpieczeniowy Fundusz Kapitałowy Skandia				

I, Fundusze akcji krajów rozwijających się

Fundusze akcji polskich – dużych spółek						
Investor Akcji Dużych Spółek	DWS3	PLN	1,57%	1,57%	9,36%	13,40%
Skarbiec FIO Subfundusz Akcji Skarbiec-Akcja	SKAR3	PLN	0,13%	0,13%	10,89%	19,50%
Fundusze akcji polskich – małych i średnich spółek						
Aviva Investors FIO Subfundusz Aviva Investors Małych Spółek	CU1	PLN	-0,07%	-0,07%	15,43%	33,78%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Akcji Małych i Średnich Spółek	NB4	PLN	-0,06%	-0,06%	14,64%	47,18%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Akcji Małych i Średnich spółek	UNK6	PLN	0,39%	0,39%	14,19%	43,79%
Fundusze akcji polskich – uniwersalne						
Aviva Investors FIO Subfundusz Aviva Investors Polskich Akcji	CU3	PLN	0,78%	0,78%	13,47%	26,37%
ING Parosol FIO ING Subfundusz Akcji	ING3	PLN	0,09%	0,09%	11,21%	21,33%
Legg Mason Akcji FIO	KAHA2	PLN	-0,72%	-0,72%	10,44%	26,00%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Akcji	NB3	PLN	0,87%	0,87%	11,08%	17,60%
QUERCUS Parosolowy SFO Subfundusz Quercus Agresywny	QUE1	PLN	0,24%	0,24%	10,95%	32,10%
Novo FIO Subfundusz Novo Akcji	SEB3	PLN	0,43%	0,43%	12,39%	8,25%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Akcje	UNK3	PLN	-0,51%	-0,51%	9,87%	17,82%

Fundusze akcji – Europa – kraje rozwijające się

Arka BZ WBK FIO Subfundusz Arka BZ WBK Akcji Środkowej i Wschodniej Europy	ARKA1	PLN	-1,28%	-1,28%	8,17%	4,70%
ING Parosol FIO ING Subfundusz Rosja EUR	ING5	PLN	-3,06%	-3,06%	4,19%	2,59%
BlackRock Global Funds - Emerging Europe Fund	ML3	EUR	-2,71%	-2,47%	5,47%	6,30%

Fundusze akcji – Świat – kraje rozwijające się

HSBC GIF Chinese Equity	HSBC1	USD	8,03%	9,49%	9,55%	12,08%
HSBC GIF Global Emerging Markets Equity	HSBC3	USD	-1,62%	-0,31%	6,47%	-2,78%
HSBC GIF Indian Equity	HSBC4	USD	1,98%	3,35%	21,01%	-16,13%
BlackRock Global Funds - Latin American Fund	ML7	USD	-4,92%	-3,64%	3,92%	-7,93%
Noble Funds SFO Subfundusz Noble Fund Africa	NB6	PLN	-1,74%	-1,74%	2,53%	-15,07%
Schroder ISF Emerging Markets	SCH3	USD	-1,18%	0,15%	6,61%	1,89%
Templeton Emerging Markets Fund	TEMP1	USD	-2,30%	-0,98%	4,63%	1,04%
Templeton Asian Growth Fund	TEMP3	USD	-4,13%	-2,84%	3,66%	-2,92%
Templeton BRIC Fund	TEMP4	USD	-1,07%	0,26%	6,91%	-2,11%
Templeton Frontier Markets	TEMP7	USD	1,67%	3,04%	0,89%	16,29%

II, Fundusze akcji krajów rozwiniętych

Fundusze akcji – Europa Zachodnia						
HSBC GIF Eurland Equity Smaller Companies	HSBC2	EUR	1,87%	2,13%	7,66%	27,01%
Julius Baer Multistock - Europe Small & Mid Cap Stock Fund	JB2	EUR	2,94%	3,20%	10,34%	39,38%
JPMorgan funds - Europe Equity Fund	JPM1	EUR	2,05%	2,32%	7,62%	29%
JPMorgan Funds - Europe Dynamic Fund	JPM2	EUR	3,16%	3,41%	10,70%	37,31%
Skandia European Best Ideas Fund	SKAN7	EUR	1,92%	2,17%	4,84%	24,39%
Fundusze akcji – USA						
BlackRock Global Funds - US Basic Value Fund	ML2	USD	3,18%	4,57%	6,28%	33,25%
Skandia US All Cap Value Fund	SKAN5	USD	3,58%	4,96%	5,74%	27,11%
Fundusze akcji – Świat rozwinięty						
BlackRock Global Funds - Global Opportunities Fund	ML1	USD	0,84%	2,19%	5,95%	23,12%
BlackRock Global Funds - Japan Small & MidCap Opportunities Fund	ML4	USD	-4,00%	-2,70%	2,17%	33,89%
Schroder ISF Japanese Equity	SCH4	USD	0,53%	1,87%	3,63%	22,15%
Skandia Pacific Equity Fund	SKAN4	USD	-2,00%	-0,68%	1,01%	-2,53%
Templeton Growth (Euro) Fund	TEMP2	EUR	2,47%	2,73%	6,75%	29,77%

III, Fundusze mieszane

Fundusze aktywnej alokacji / absolutnej stopy zwrotu						
BPH SFO Total Profit	BPH7	PLN	1,22%	1,22%	3,80%	-3,34%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Global Return	NB5	PLN	1,22%	1,22%	4,82%	0,19%
Novo FIO Subfundusz Novo Aktywnej Alokaacji	NOVO4	PLN	-0,14%	-0,14%	14,17%	-1,87%

IV, Fundusze indeksowe

QUERCUS Parosolowy SFO Subfundusz Quercus lev	QUE2	PLN	1,77%	1,77%	20,05%	13,86%
QUERCUS Parosolowy SFO Subfundusz Quercus short	QUE3	PLN	-1,38%	-1,38%	-10,92%	-12,07%

V, Fundusze alternatywne

JPMorgan Investment Funds - Highbridge Statistical Market Neutral Fund	JPM3	USD	-1,45%	-0,12%	-2,66%	-3,70%
Superfund Trend BIS Powiązany FIO	SF1	PLN	1,09%	1,09%	-1,87%	13,85%

VI, Fundusze rynku pieniężnego

Fundusze polskiego rynku pieniężnego - skarbowe						
ING Parosol FIO Subfundusz Gotówkowy	ING4	PLN	0,12%	0,12%	0,59%	2,64%
Fundusze polskiego rynku pieniężnego - korporacyjne i pozostałe						
Legg Mason Pieniężny FIO	KAHA4	PLN	0,14%	0,14%	0,53%	2,97%
Pioneer FIO Subfundusz Pioneer Pieniężny	PIO6	PLN	0,12%	0,12%	0,54%	3,04%
Skarbiec FIO Subfundusz Pieniężny Skarbiec-Kasa	SKAR4	PLN	0,16%	0,16%	0,56%	2,89%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Pieniężny	UNK4	PLN	0,23%	0,23%	1,01%	5,46%
UniFundusze SFO Subfundusz UniWBID	UNK5	PLN	0,38%	0,38%	0,97%	5,15%

VII, Fundusze obligacji

Fundusze obligacji polskich skarbowe						
Aviva Investors FIO Subfundusz Aviva Investors Obligacji	CU2	PLN	-0,76%	-0,76%	0,42%	1,09%
ING Parosol FIO Subfundusz Obligacji	ING2	PLN	-1,29%	-1,29%	1,29%	1,74%
Legg Mason Obligacji FIO	KAHA3	PLN	-1,65%	-1,65%	0,98%	-0,37%
Noble Funds FIO Subfundusz Noble Fund Skarbowy	NB2	PLN	0,04%	0,04%	0,36%	2,08%
Novo FIO Subfundusz Novo Papierów Dłużnych	NOVO5	PLN	-1,13%	-1,13%	0,62%	1,77%
Skarbiec FIO Subfundusz Instrumentów Dłużnych Skarbiec-Obligacja	SKAR2	PLN	-1,34%	-1,34%	0,59%	1,24%

Fundusze obligacji polskich - korporacyjne i pozostałe						
Arka BZ WBK FIO Subfundusz Arka BZ WBK Obligacji Skarbowych	ARKA2	PLN	-0,87%	-0,87%	1,25%	1,89%
Pioneer FIO Subfundusz Pioneer Obligacji Plus	PIO2	PLN	-0,74%	-0,74%	0,61%	1,10%
Novo FIO Subfundusz Novo Obligacji Przedsiębiorstw	SEB2	PLN	-0,55%	-0,55%	0,89%	2,27%
UniFundusze FIO Subfundusz UniKorona Obligacje	UNK2	PLN	-0,77%	-0,77%	0,53%	0,83%

Fundusze obligacji europejskich						
Templeton European Total Return Fund	TEMP5	EUR	0,31%	0,55%	0,64%	6,26%

Fundusze obligacji USA						
Julius Baer Multibond - Dollar Bond Fund	JB1	USD	-0,39%	0,96%	-2,87%	-5,05%
Skandia Total Return USD Bond Fund	SKAN2	USD	0,07%	1,41%	-1,73%	-3,05%

Fundusze obligacji – Świat rozwijający się						
Schroder ISF Emerging Markets Debt Absolute Return	SCH5	PLN	-1,14%	-1,14%	0,47%	3,56%
Skandia Emerging Market Debt Fund	SKAN3	USD	-3,44%	-2,15%	-2,54%	-10,63%
UniFundusze FIO Subfundusz UniObligacje: Nowa Europa	UNK8	PLN	-2,41%	-2,41%	2,27%	-1,30%

Globalne fundusze obligacji						
Templeton Global Total Return Fund	TEMP6	PLN	0,26%	0,26%	5,56%	6,98%

VIII, Fundusze - metale szlachetne

Investor Parosol Subfundusz Investor Gold Otwarty	DW55	PLN	-6,43%	-6,43%	-14,08%	-35,30%
BlackRock Global Funds - World Gold Fund	ML5	USD	-13,06%	-11,88%	-22,11%	-49,73%

IX, Fundusze surowcowe

BPH FIO Subfundusz Globalny Żywności i Surowców	BPH6	PLN	-0,66%	-0,66%	-2,46%	-4,98%
BlackRock Global Funds - World Mining Fund	ML6	USD	-6,69%	-5,43%	-4,43%	-23,81%
Skandia Alternative Investments Fund	SKAN6	USD	-1,13%	0,20%	-3,38%	0,00%

X, Fundusze nieruchomości

Schroder ISF Global Property Securities	SCH2	EUR	-2,85%	-2,61%	3,02%	7,69%
---	-------------	-----	--------	--------	-------	-------

XI, Pozytcje inwestycyjne o zwiększonym bezpieczeństwie

Portfele o zwiększonym bezpieczeństwie						
Skandia Comfort	SCM1	PLN	-0,58%	-0,58%	0,69%	1,89%

Fundusze gwarantowane						
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2021	SEG2021	EUR	1,11%	1,42%	0,97%	2,52%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2022	SEG2022	EUR	1,20%	1,51%	1,13%	2,43%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2023	SEG2023	EUR	1,24%	1,55%	1,23%	1,95%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2024	SEG2024	EUR	1,28%	1,59%	1,42%	1,72%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2025	SEG2025	EUR	1,35%	1,66%	1,70%	1,88%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2026	SEG2026	EUR	1,42%	1,73%	1,95%	1,95%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2027	SEG2027	EUR	1,47%	1,77%	2,18%	2,36%
Fundusz Skandia Euro Gwarantowany 2028	SEG2028	EUR	1,48%	1,79%	2,27%	b.d.

XII, Portfele modelowe

Portfel Modelowy Zrównoważony	PM1	PLN	0,03%	0,03%	7,77%	15,10%
Portfel Modelowy Stabilnego Wzrostu	PM2	PLN	-0,14%	-0,14%	4,81%	9,39%
Portfel Modelowy Akcyjny	PM3	PLN	0,19%	0,19%	10,58%	19,26%
Portfel Modelowy Aktywnej Alokaacji	PM4	PLN	-0,02%	-0,02%	8,63%	15,85%

XIII, Zmiany kursów walut

EUR/PLN	0,25%
USD/PLN	1,35%

XIV, Zmiany indeksów GPW

WIG	2,05%
WIG20	2,20%

Zastrzeżenia prawne:

Niniejszy dokument został przygotowany przez Skandia Życie Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. (Skandia) zgodnie ze stanem na dzień 29.11.2013 r. i jest przeznaczony wyłącznie dla pracowników Skandii, Agentów Ubezpieczeniowych wykonujących czynności agencji na rzecz Skandii oraz Klientów Skandii. Publikowanie w jakiegokolwiek formie oraz udostępnianie niniejszego opracowania w części lub całości innym osobom lub podmiotom wymaga zgody ze strony Towarzystwa. Materiał został przygotowany na podstawie informacji publicznie dostępnych i źródeł uznanych przez Towarzystwo za wiarygodne, ale Towarzystwo nie gwarantuje i nie może zapewnić o ich dokładności, kompletności i wiarygodności. Niniejszy dokument ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi wystarczającej podstawy do podjęcia jakiegokolwiek decyzji inwestycyjnej. Towarzystwo rekomenduje zapoznanie się ze szczegółowymi zasadami zawarcia i wykonywania poszczególnych umów ubezpieczenia oferowanych przez Towarzystwo, określonymi w odpowiednich Ogólnych Warunkach Ubezpieczenia oraz w innych dokumentach związanych z umową ubezpieczenia, w tym z opisem ryzyk związanych z inwestowaniem środków oraz wysokościami opłat pobieranych przez Towarzystwo. Wyniki inwestycyjne uzależnione są od sytuacji na rynkach finansowych i skłonności do podejmowania ryzyka. Ubezpieczający musi liczyć się z możliwością utraty przynajmniej części wpłaconych środków, zwłaszcza w przypadku inwestowania środków w instrumenty o wysokim poziomie ryzyka. Niniejsze opracowanie nie ma charakteru rekomendacji dotyczącej instrumentów finansowych w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Ministra Finansów z 19 października 2005 roku w sprawie informacji stanowiących rekomendacje dotyczące instrumentów finansowych, ich emitentów lub wystawców. Wszystkie prezentowane opinie są opiniami własnymi Towarzystwa. Pomimo dołączenia należytej staranności przy sporządzaniu niniejszego dokumentu Towarzystwo nie może zapewnić, że prezentowane opinie okażą się trafne, a sytuacja na rynku nie ulegnie zmianie, w szczególności w stosunku do określonych instrumentów finansowych. Opinie Towarzystwa mogą się zmieniać bez obowiązku każdorazowego informowania o tym fakcie. Towarzystwo, jego pracownicy, członkowie władz ani podmioty dominujące i stowarzyszone z Towarzystwem nie ponoszą jakiegokolwiek odpowiedzialności za działania lub zaniechania podjęte na podstawie niniejszego dokumentu, w szczególności za decyzje inwestycyjne podjęte na podstawie niniejszego komentarza ani za szkody poniesione w wyniku tych decyzji inwestycyjnych.

Aktualne informacje dotyczące oferty Skandii dostępne są na stronie internetowej www.skandia.pl
* Źródło: Analizy OnLine, TFI Skandia. Prezentowana klasyfikacja funduszy do poszczególnych klas aktywów oraz ryzyka jest jedynie pomocnicza i została dokonana w oparciu o subiektywne kryteria zastosowane przez Skandia Życie TUSA.